

ПРАВИЛА О ИЗМЕНАМА ПРАВИЛА О РАДУ ТРЖИШТА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

децембар 2024. године

Правила о именима и допунама Правила о раду тржишта електричне енергије

На основу члана 109. став 1. тачка 12) и члана 175. став 2. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, бр.145/14, 95/18 - др. закон, 40/21, 35/23- др. закон и 62/23) и члана 28. став 1. тачка 31) Статута Акционарског друштва „Електромережа Србије“ Београд („Службени гласник РС“ број 88/2016) са каснијим изменама и допунама, Скупштина Акционарског друштва „Електромережа Србије“ Београд, на 158. ванредној седници одржаној дана 02.12.2024. године, донела је

ПРАВИЛА О ИЗМЕНАМА ПРАВИЛА О РАДУ ТРЖИШТА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

У Правилима о раду тржишта електричне енергије број 000-00-ROU-15/2022-002 од 28.11.2022. године, на које је Агенција за енергетику Републике Србије дала сагласност својом Одлуком број 842/2022-Д-01/1 од 1.12.2022. године врше се следеће измене:

1. У Одељку 2.1. Појмови:

- Мења се појам „**Временски интервал**“ и гласи „**Временски интервал** – Временски период за који се врши пријава дневних планова производње, потрошње и блокова размене електричне енергије и за блокове размене електричне енергије између зона трговања износи 1 сат, а за пријаву дневних планова производње, потрошње и блокова размене унутар зоне трговања износи 1 сат до 31.12.2024. у 24:00, а од 01.01.2025. у 00:00 износи 15 минута.“
- Мења се појам „**Дневна базна цена**“ и гласи „Дневна базна цена – Цена коју објављује оператор тржишта, а која представља средњу цену постигнутих сатних цена на обрачунском интервалу за који се она одређује на организованом тржишту електричне енергије у Србији за одговарајући тржишни дан.“
- Мења се појам „**Обрачунски интервал**“ и гласи „Обрачунски интервал – Временски период за који се врше обрачуни дефинисани Тржишним правилима и који износи 1 сат до 31.12.2024. у 24:00, а од 01.01.2025. у 00:00 износи 15 минута.“
- Мења се појам „**Тржишни дан**“ и гласи: „Тржишни дан – Временски период који обухвата 24 обрачунска интервала до 31.12.2024. у 24:00 односно 96 обрачунских интервала од 01.01.2025. у 00:00, са почетком првог обрачунског интервала у 00:00 (средњоевропско време). У дану преласка са летњег на зимско рачунање времена, тржишни дан има 100 обрачунских интервала. У дану преласка са зимског на летње рачунање времена, тржишни дан има 92 обрачунска интервала.“

2. У одељку 5.5. Експлицитне понуде, приоритетна листа и понуде за угрожену сигурност мењају се тачке 5.5.6. и 5.5.7. тако да сада гласе:

”

5.5.6. Цена за ангажовање првих 100 MWh навише до 31.12.2024. у 24:00, односно првих 25 MWh навише од 01.01.2025. у 00:00, коју доставља доминантни учесник не може бити већа од цене постигнуте на дан-унапред организованом тржишту електричне енергије у Србији увећане за већу вредност између 30 EUR и 40% цене постигнуте на дан-унапред организованом тржишту електричне енергије у Србији, у посматраном обрачунском интервалу.

5.5.7. Цена за ангажовање првих 100 MWh наниже до 31.12.2024. у 24:00, односно првих 25 MWh наниже од 01.01.2025. у 00:00, коју доставља доминантни учесник не може бити мања од цене постигнуте на дан-унапред организованом тржишту електричне енергије у Србији умањене за 60%, у посматраном обрачунском интервалу.

”

3. Удељку 5.5. Експлицитне понуде, приоритетна листа и понуде за угрожену сигурност мења се тачка 5.5.12. тако да сада гласи:

”

5.5.12. Оператор преносног система утврђује форму, садржај и начин достављања експлицитне понуде која садржи нарочито следеће информације:

- а) парове „енергија – цена“ за регулацију навише и наниже;
- б) ЕИС X код учесника у балансном механизму;
- в) тржишни дан и обрачунски интервал на који се односи понуда;

“

4. У одељку 5.6. Достављање и провера исправности експлицитних понуда, приоритетне листе и понуда за угрожену сигурност мењају се тачке 5.6.5 и 5.6.6 тако да сада гласе:

”

5.6.5. Учесник у балансном механизму може за одговарајући тржишни дан да доставља измењене експлицитне понуде најкасније 45 минута пре почетка сата у којем се налази обрачунски интервал на који се та промена односи.

5.6.6. Учесник у балансном механизму може за одговарајући тржишни дан да доставља измењене приоритетне листе најкасније 15 минута пре почетка сата у којем се налази обрачунски интервал на који се та промена односи.

“

5. У одељку 5.13. Обрачун ангажоване балансне енергије из баланских ентитета мења се тачка 5.13.7. тако да сада гласи:

”

5.13.7. Цена ангажоване балансне енергије из тачке 5.13.2 услед ангажовања секундарне регулације навише и наниже из баланских ентитета за сваки обрачунски интервал је једнака:

- а) максималној цени ангажоване балансне енергије у терцијарној регулацији у обрачунским интервалима када је $БЕТ_{систем,ои} > 0$ и $БЕС_{систем,ои} > 0$;
- б) минималној цени ангажоване балансне енергије у терцијарној регулацији у обрачунским интервалима када је $БЕТ_{систем,ои} < 0$ и $БЕС_{систем,ои} < 0$;
- в) цени из експлицитне понуде доминантног учесника која одговара регулацији наниже у износу 100 MWh до 31.12.2024. у 24:00, а цени из експлицитне понуде доминантног учесника која одговара регулацији наниже у износу 25 MWh од 01.01.2025. у 00:00, када је $БЕТ_{систем,ои} > 0$ и $БЕС_{систем,ои} < 0$;
- г) цени из експлицитне понуде доминантног учесника која одговара регулацији навише у износу 100 MWh до 31.12.2024. у 24:00, а цени из експлицитне понуде доминантног учесника која одговара регулацији навише у износу 25 MWh од 01.01.2025. у 00:00, када је $БЕТ_{систем,ои} < 0$ и $БЕС_{систем,ои} > 0$;
- д) цени из експлицитне понуде доминантног учесника која одговара регулацији наниже у износу 100 MWh до 31.12.2024. у 24:00, а цени из експлицитне понуде доминантног учесника која одговара регулацији наниже у износу 25 MWh од 01.01.2025. у 00:00, када је $БЕТ_{систем,ои} = 0$ и $БЕС_{систем,ои} < 0$;

Правила о именама и допунама Правила о раду тржишта електричне енергије

- ђ) цени из експлицитне понуде доминантног учесника која одговара регулацији навише у износу 100 MWh до 31.12.2024. у 24:00, а цени из експлицитне понуде доминантног учесника која одговара регулацији навише у износу 25 MWh од 01.01.2025. у 00:00, када је БЕТсистем, $oi = 0$ и БЕСсистем, $oi > 0$;
- е) нули када је БЕСсистем, $oi = 0$.

“

6. У одељку 6.4. Прорачун цене поравнања мења се тачка 6.4.4 тако да сада гласи:

”

6.4.4. Оператор преносног система је дужан да на својој интернет страници за сваки обрачунски интервал објави прелиминарну цену поравнања (ЦП) за све обрачунске интервале унутар тржишног дана:

- за одређени обрачунски интервал, цена поравнања се објављује у наредном сату на европској платформи за транспарентност, у складу са Правилима о објављивању кључних тржишних података
- за све обрачунске интервале унутар тржишног дана Д цене поравнања се објављују у дану Д+1, односно првог наредног радног дана у случају да је дан Д+1 дан викенда или нерадни дан, на званичној страници оператора преносног система“

”

7. У одељку 6.5. Финансијски обрачун за балансну групу мења се тачка 6.5.1.5 тако да сада гласи:

”

6.5.1.5. Величина прихватљивог одступања балансне групе (ПОБ) се утврђује за сваки дан и једнака је:

- а) Већој вредности између 1 MWh и 4% максималне пријављене потрошње снаге помножене са коефицијентом С из дневног плана рада балансне групе у случају да је тој балансној групи придружено бар једно место примопредаје, да има улогу одговорне стране за пријаву потрошње електричне енергије и да нема улогу одговорне стране за пријаву производње електричне енергије;
- б) Већој вредности између 1 MWh и 2,5% максималне пријављене производње снаге помножене са коефицијентом С из дневног плана рада балансне групе у случају да је тој балансној групи придружено бар једно место примопредаје, да има улогу одговорне стране за пријаву производње електричне енергије и да нема улогу одговорне стране за пријаву потрошње електричне енергије;
- в) Већој вредности између 1 MWh и збира вредности 4% максималне пријављене потрошње снаге помножене са коефицијентом С из дневног плана рада балансне групе и 2,5% максималне пријављене производње снаге помножене са коефицијентом С из дневног плана рада балансне групе, у случају да та балансна група има и улогу одговорне стране за пријаву потрошње електричне енергије и улогу одговорне стране за пријаву производње електричне енергије;
- г) Већој вредности између 1 MWh и 10% максималне пријављене производње снаге помножене са коефицијентом С из дневног плана рада балансне групе у случају да су тој балансној групи придружена само места примопредаје произвођача електричне енергије из обновљивих извора и да БОС нема улогу одговорне стране за пријаву потрошње електричне енергије.
- д) 0 MWh у случају да балансна група има само улогу одговорне стране за пријаву блокова размене електричне енергије.

Правила о именама и допунама Правила о раду тржишта електричне енергије
где је коефицијент C једнак 1 h до 31.12.2024. у 24:00, и једнак $\frac{1}{4}$ h од 01.01.2025.
године у 00:00.

“

8. У одељку 6.5. Финансијски обрачун за балансну групу мења се тачка 6.5.2.1. тако да сада гласи:

”

6.5.2.1. Накнада за одступање балансне групе се одређује на следећи начин:

- а) ако је одступање балансне групе позитивно или једнако нули ($ОБОС_{он} \geq 0$) у посматраном обрачунском интервалу, онда је накнада за одступање балансне групе коју прима БОС ($НОБ1$) једнака производу одступања балансне групе, цене поравнања ($ЦП$) и коефицијента K_1 :

$$НОБ1_{он} = ОБОС_{он} \times ЦП \quad \text{када је } ОБОС_{он} \leq ПОБ_{он}$$

$$НОБ1_{он} = ПОБ_{он} \times ЦП + (ОБОС_{он} - ПОБ_{он}) \times K_1 \times ЦП \quad \text{када је } ОБОС_{он} > ПОБ_{он}$$

при чему је вредност коефицијента $K_1 = 0,5$.

- б) ако је одступање балансне групе негативно ($ОБОС_{он} < 0$) у посматраном обрачунском интервалу, онда је накнада за одступање балансне групе коју плаћа БОС ($НОБ2$) једнака производу одступања балансне групе, цене поравнања ($ЦП$) и коефицијента K_2 :

$$НОБ2_{он} = |ОБОС_{он}| \times ЦП \quad \text{када је } |ОБОС_{он}| \leq ПОБ_{он}$$

$$НОБ2_{он} = ПОБ_{он} \times ЦП + (|ОБОС_{он}| - ПОБ_{он}) \times K_2 \times ЦП \quad \text{када је } |ОБОС_{он}| > ПОБ_{он}$$

при чему је вредност коефицијента $K_2 = 1,3$.

Посебно, у случају када је у обрачунском интервалу дошло до испада производног модула у термоелектрани номиналне снаге веће од 150 MW која је балансни ентитет у балансној групи БОС, у том и наредном обрачунском интервалу, ако је обрачунски интервал 1 сат односно у том и у свим наредним интервалима до краја наредног сата, ако је обрачунски интервал 15 минута, при обрачуну накнаде за одступања те балансне групе користи се коефицијент K_2 који је једнак 1.

”

9. Глава 7. Прелазне и завршне одредбе мења се тако да сада гласи:

”

7. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

7.1. По добијању сагласности Агенције за енергетику Републике Србије ова Правила о изменама Правила о раду тржишта електричне енергије објављују се на интернет страници ЕМС АД Београд и ступају на снагу даном објављивања.

7.2. Сви уговори о балансној одговорности са БОС и уговори о учешћу у балансном механизму закључени пре ступања на снагу ових Правила о изменама Правила о раду

Правила о именама и допунама Правила о раду тржишта електричне енергије тржишта електричне енергије остају на снази до закључења анекса истих, који ће се закључити најкасније до 31. децембра 2024. године.

7.3. Оператор преносног система дужан је да по ступању на снагу Правила о изменама Правила о раду тржишта електричне енергије закључи анексе важећих уговора о балансној одговорности са БОС и уговора о учешћу у балансном механизму.

“

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ
г-р Милун Тривунац, магистар економских наука

ЕМС АД БЕОГРАД
СКУПШТИНА
Клас.знак: 1 4 0
Број: 000-00-ROU-24/2024-004
Београд, 02.12.2024.године